

Панетки, панеткы, v. pol. *państwy*, 'nobileme, boierime' (sens colectiv): боаре и панетки из городи (1436, С II 698); панеткы земаа молдакскан прислашають (1448, С II 738) ¹.

Панетко, pol. *państwo*, apare cu două sensuri: a) spațial, 'stat, împărăție, ținut' și b) temporal, 'stăpînire, domnie': a) ани панетк земаа молдакских отдалити (1445, С II 734); ани... панетк анико земаа... отдалити (1462, В II 284) ²; на тых панеткых зостааи (1445, С II 733) ³; и панеткым его помагати și и панеткам его... протикити сѣ (1485, В II 372); на своемъ панеткѣ (1493, В II 384); на панетка 'asupra țărilor' și по земаах и панетком их (1499, В II 423); панетка (Ac. pl.) (1510, С В 455 și 469).

b) акы не мышкаа ни жадного часоу под их панеткым, 'ca să nu rămîie cituși de puțin sub stăpînirea lor' (1499, В II 421) ⁴; în același document, mai jos: под нашим панетком ⁵.

Паноканіе, pol. *panowanie*, 'stăpînire, domnie': и сѣе докрое хокати паноканіа и чти их 'și vom face tot binele pentru domnia și cinstea lor' (1462, В II 284) ⁶.

Панокати, pol. *panować*, 'a stăpîni, a domni': маам быти и панокати, 'avem să fim și să stăpînim' (1499, В II, 419) ⁷.

În combinație cu рада, 'sfat' apar expresiile: паны рада, паноке рада, паны радных, pol. *pany rada, panowie rada, pany radny*, foarte frecvent în documentele externe, referitor la poloni cît și la moldoveni, cu sens colectiv de 'sfat al boierilor, al nobililor; sfetnici'. De pildă: паны рада наша, паноке рада наша (1445, С II 725), wt панок рады (1453, С II 765), с паны радою (1456, С II 797), и наши паноке рада молдакскан (1460, В II 276), и паномъ радѣ полскон (1468, В II 301); паноке рада земаа молдакскон (1499, В II 425); послааа скон паны радных, панок радных (1510, С В 455 și 469). Uneori cele două părți ale expresiei sînt despărțite de conjuncția и ca de pildă: прнехааи паноке и рада... пана... казимира (1453, С II 765).

Sreznevski ⁸ atestă панѣ prima dată la 1349 și dă între altele un citat dintr-un document moldovenesc din 1395. Pentru amănunte privind etimologia și situația termenului панѣ și a derivatelor sale în polonă și alte limbi slave vezi Brückner SE 393; Brückner, *Dzieje kultury polskiej*, I, p. 98, 99, 239; Vasmer REW II 308, Preobrajenski II 13; SW IV 42—44.

Подчасуи, pol. *podczaszy* 'subceașnic'. În actul de supunere al boierilor lui Iliș Voevod, scris la Liov în 19 sept. 1436 (С II 701), unul din boieri este панѣ Балошъ подчасуи 'pan Băloș subceașnicul.' Printre pecetile boierilor, atîrnate la act, se găsește și pecetea lui Băloș cu inscripția: печат

¹ V. și *Viața feudală...*, p. 178.

² Costăchescu nu a sesizat lipsa lui анико între cuvintele панетк și земаа și a tradus «... și nici nu ne vom îndepărta de nobilimea Țării Moldovei...» (!); aceleași expresii, întîlnite la 1462, Ion Bogdan îi dăduse o traducere corectă: «nici nu vom înstrăina vreo țară sau ținut».

³ Din nou greșit la Costăchescu: «să rămînă în aceste lucruri nobile» (!) lucru care dovedește că a înțeles termenul drept панеткы 'nobileme' și nu панетво 'stat, ținut'; corect: «să rămînă în aceste ținuturi».

⁴ Traducerea lui I. Bogdan.

⁵ Analiza termenului *państwo* cu toate diferențierile sale semantice în polonă e cuprinsă în studiul lui J. MATUSZEWSKI, *O państwo i Państwo*, în *Czasopismo Prawno-Historyczne*, X, no. 2, p. 77—104.

⁶ Traducerea lui I. Bogdan.

⁷ *Idem*.

⁸ *Материалы...*, II, 875.